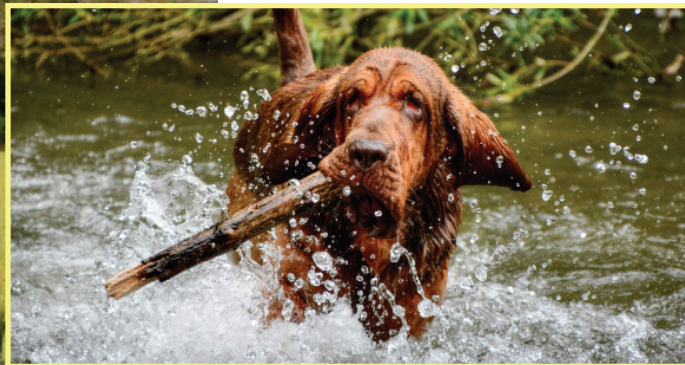

Už jste o tom někdy slyšeli? A co si pod tím dokážete představit? Povídali jsme si o tom s tím nejpopovolanějším – Lubomírem Satorou, který u nás tuto psí aktivitu už několik let prosazuje a aktivně provozuje.

MANTRAILING Práce, nebo zábava?

Luboši, začněme nejdřív tím, co to vlastně je? Sport, nebo zábava, nebo snad užitečná dovednost, či přímo služba lidem v nouzi...? Jak bys to co nejlépe charakterizoval?

Mantrailing je pravděpodobně nejstarší metoda pachové práce založená na sledování individuálního pachu jedné konkrétní osoby. Už od 12. století v Anglii byli takto

cvičení psi plemene bloodhound využívání při pátrání po zlodějích dobytka. Největší rozmach mantrailingu byl v 17. a 18. století, kdy kolonizátoři v Americe s bloodhoundy hledali uprchlé otroky a trestance.

Jedná se tedy o skutečně praktickou metodu výcviku pátracích psů, která slouží k vyhledávání ztracených, pohřešovaných i hledaných osob.

Samozřejmě lze mantrailing provozovat i jako rekreační zábavu pro majitele psů a jejich miláčky. V žádném případě to ale nelze považovat za sport. V klasickém mantrailingu nelze soutěžit.

Je to vlastně následování stopy (mám-li to říct hodně laicky) – čím se tedy liší od klasického „stopování“ – jaké známe z pracovního výcviků služebních psů?

Zjednodušeně řešeno, u každé kynologické sportovní a záchranářské disciplíny vždycky člověk, na základě potřeby – tedy toho, co od psa očekává – stanoví nějaká pravidla, řád a metodiku výcviku, kterou pak pes musí absolvovat a následně zvládnout. Tato pravidla pak lze ohodnotit, nebo obodovat.

Mantrailing nemá pravidla. Jeho cílem je pouze nalezení hledané osoby.

Co se týká práce služebních psů, tak cílem policejní „trasovky“ je sledovat přesnou trasu, kudy hledaná osoba šla, a označení eventuálních předmětů hledané osoby.

Cílem mantrailingu je pouze nalezení hledané osoby. Mantrailing v podstatě žádná pravidla nemá. Nikdo, kromě psa neví, kde se pachové částice hledané osoby nachází, jestli je nutné je hledat s nízkým nosem, vysokým nosem, jestli se vyskytují přímo v prostoru, kde se hledaná osoba pohybovala, anebo jsou odváty někam jinam... Mantrailing je úplně jiná filozofie, než ostatní sportovní disciplíny.

Ať už to bereme jako práci, nebo zábavu, umí každopádně vaši psi jít po stopě lidí,

a co vím, tak se věnujete přímo i pátrání po pohřešovaných lidech...?

Naše IBHA akademie se věnuje výcviku mantrailingu jak u psovodů, kteří ho chtějí provozovat „rekreačně“, tedy jako zajímavou aktivitu pro sebe a svého psa, tak ale primárně se chceme věnovat psovodům, kteří chtějí se svými psy dosáhnout atestace a výkonnosti takové, aby byli schopni praktického pátrání po ztracených, pohřešovaných a hledaných osobách. Naši psi se účastní pátrání už od roku 2010 a máme za sebou desítky pátracích akcí.

Pomáháte tedy policii? Angažují vás? V jakých případech?

Mantrailing zatím není součástí IZS a pátrání policie, ale některé policejní útvary nás k pátrání povolávají. Většinou jsou to útvary, které s naší prací mají zkušenosti z minula, a je to většinou v případech, kdy stávající pátrací metody nejsou úspěšné.

Probíhá výcvik psa pro mantrailing jinak než při klasické stopařině? A jak?

Mantrailing využívá a rozvíjí pouze přirozené schopnosti a vlastnosti psa, které mu, jako psovitě šelmě pomáhali přežít, tj. sledovat kořist a ulovit si potravu. Tuto schopnost pouze modifikujeme k tomu, aby pes sledoval pach hledané osoby, a když ji najde, dostane za to odměnu. Rozvíjíme tedy pouze motivaci k práci a schopnost koncentrace na jeden konkrétní pach.

Mantrailing je v podstatě hra emocí. Jsou-li tyto dovednosti a schopnosti správně nastaveny, dosahují psi ve sledování pachové stopy fantastických výsledků.

Jak starou stopu je pes schopen následovat? A zlepšuje se to léty a praxí?

Začnu od konce. Výkonnost psa, respektive celého mantrailingového týmu (který tvoří pes a psovod) se zvyšuje zkušenostmi a schopností řešit i složité situace, do nichž se MT tým dostává. Výhodou mantrailingu je, že od prvního *trailu* (tedy první vypracované pachové stopy) se v čase mění pouze jeho složitost. Čím lépe pes umí jak v tréninku, tak i při ostrém použití řešit danou situaci, tím dosahuje lepších výsledků. Výcvik je velmi dlouhý, protože musíme pracovat pouze na bázi pozitivní motivace.

A jak starou pachovou stopu pes vypracuje? Na to je absolutně přesná odpověď: „Dokud se pachové částice v prostoru nachází, umí je pes hledat a sledovat.“ Samozřejmě je to v praxi nepoužitelné. Trvanlivost pachové stopy závisí na mnoha faktorech, kam patří teplota, vlhkost, vítr, sluneční svit, povrch terénu, zástavba a mnoho dalších.

Obecně lze uvažovat o tom, že dobře vycvičený mantrailer by měl umět sledovat pachovou stopu s určitou jistotou do 12 hodin stáří. Do 24 hodin stáří už musí být dobré povětrnostní a terénní podmínky. Co je nad 24 hodin, už je i otázka náhody, konkrétních podmínek a dané situace.

Velmi nerad uvádím dobu, po níž naši psi našli hledanou osobu. Vede to k tomu, že jsme povoláváni do pátrání až tehdy, kdy už ostatní metody pátrání nejsou úspěšné. V každém případě je dobré, abychom se dostávali k pátrání co nejdříve.

Je známo, že se pro mantrailing nejlíp hodí bloodhoundi. Proč zrovna oni?

Bloodhound je už víc než 1400 let jednostranně šlechtěn pouze pro své vynikající čichové schopnosti. Existuje rčení, že „*Mantrailing byl vytvořen pro bloodhoundy a bloodhoundi se pro mantrailing narodili*“.

Mantrailing je s bloodhoundy spojený už od 12. století, kdy v Anglii pomáhali hledat pytláky dobytka. Dodnes tam platí královský zákon, že pokud bloodhound označil zloděje dobytka, bylo to bráno jako soudní důkaz.

Podobně jsou v Americe dodnes platné zákony, kdy v případě závažné trestné činnosti (například když pes ztotožnil vražednou zbraň s pachatelem) to bylo bráno jako přímý důkaz a pachatele odsoudili. Samozřejmě tyto důkazy jsou dnes nahrazeny otisky prstů a analýzou DNA.

A s jakým jiným plemenem máš dobré zkušenosti, komu bys tuto aktivitu určitě doporučil?

Ono ani tak nezáleží na plemeni, jako na charakterových vlastnostech a schopnostech psa. Je ale možné říct, že vhodná jsou ple-

Nejlépe se hodí bloodhoundi, ale mantrailingu se může věnovat v podstatě jakýkoliv pes

mena označovaná jako služební, pak lovecká, hlavně barváři a ohaři. Tedy ta plemena, kde byl při šlechtění rozvíjen i lovecký pud a čichové schopnosti.

Váš spolek RESDOGS provozuje mj. web www.pohresujeme.cz – to se na vás může obrátit kdokoliv (komu se třeba ztratil někdo z rodiny)?

Je dobré vědět, že máme dvě organizace. Zatím jsme se bavili hlavně o výcviku mantrailingu. To, včetně atestace a propagace mantrailingu řeší IBHA – Mezinárodní Blood-

Momentka z cvičení v Donovalech (osoba byla zdárně nalezena)

Takto začíná výcvik. Je to první stopa mladého psa

hound Akademie. (International Bloodhound Academy, www.ibha.eu). Takto vycvičení a atestování psí jsou pak do praktických pátrání využívání pod hlavičkou naší zásahové organizace **RESDOGS** (www.pohresujeme.cz).

K pátrání nás může pozvat jak policie, tak i „osoba blízká“, tedy kdokoliv, komu se někdo ztratil, nebo někoho pohřešuje. V obou případech stejně kontaktujeme policii a snažíme se pracovat v součinnosti.

A co by si měl dotýčný připravit – nějaké osobní věci zmizelé osoby? Co dál?

Hlavní je zavolat co nejdříve. Po telefonu zjistíme, koho hledáme, za jakých okolností je pohřešovaný a jak dlouho. Pak řekneme, co konkrétně je potřeba udělat před naším příjezdem. Pokud je osoba už nahlášena k pátrání u policie, dohodneme se s vyšetřovatelem na součinnosti.

V každém případě potřebujeme nějaký pachový předmět hledané osoby. Nejlépe, když nám ho připraví technik policie, anebo náš psovod sám. Pokud ho musí připravit někdo jiný, přesně mu vysvětlíme, jak. Dále potřebujeme co nejpřesnější místo posledního výskytu hledané osoby. Nemusí to být na metr, ale čím přesnější, tím lepší.

Platí se za vaše služby?

Ne. Všechna pátrání provádíme zdarma.

To vám neplatí ani policie, když vás přivolá k nějakému případu? A z čeho tedy hradíte všechny náklady, máte třeba sponzory?

Protože nejsme součástí IZS, nemá na nás policie ani žádnou „kolonku“. Tedy i pátrání pro policii jezdíme zdarma. Peníze na výjezdy řešíme z darů sponzorů, přispěvatelů, z našich tréninkových akcí, pořádá-

me besedy pro veřejnost, spolupracujeme s Lesní pedagogikou apod. Máme i povolenou veřejnou sbírku od Olomouckého kraje a vedle toho nás od loňska podporuje i Kraj Jihomoravský. Jsme rádi za každý příspěvek.

Může se takto cvičený pes využít třeba i pro hledání jiného (ztraceného) psa? Nedávno zoufale hledali psa, který utekl při nehodě, a právě tehdy se spekulovalo, zda by nasazení cvičeného psa nemohlo pomoci?

Je pravdou, že námi cvičená fenka bloodhounda vypátrala ztraceného policejního psa, který v panice utekl po útoku nebezpečného pachatele. To ale byl výjimečný případ. Nějakou dobu jsme cvičili psy na tzv. *pettrailing*, kde takto cvičení psi hledali ztracené kočky a psy. Ve spolupráci s organizací *Psí detektiv* jsme ale tento projekt zastavili. Důvodem byla jednak vysoká úspěšnost systému pátrání *Psího detektiva*, ale hlavně nám připadalo neetické, když majitelé takto cvičených psů spíše z lidí vytažovali peníze, než jim skutečně pomáhali s pátráním.

Chápu majitele psů, kteří nás žádají o tuto službu, ale musíme je slušně odmítnout. Pes cvičený metodou mantrailingu by měl ostatní zvířata ignorovat, a těžko mu pak vysvětlujeme, že jednou je musí ignorovat, a podruhé hledat... Je to proti všem našim zásadám a předsevzetím. Proto tuto službu nenabízíme, ani psy takto necvičíme.

Můžeš prosím přiblížit nějaké zajímavé případy z praxe?

Praktické případy se velmi těžko zveřejňují. Problémem je, že informace z ostrých pátracích akcí mohou sdělovat oficiálně jenom (tisková) oddělení policie. My se můžeme omezit pouze na práci našich MT týmů bez udání místa, času a konkrétních osob.

Mezi naše největší případy patří spolu-

práce při pátrání po malých holčičkách na Slovensku, kdy v průběhu 14 dnů jsme ve dvou případech našli dívky ve věku 7, 8 a 9 let. Jedna byla pohřešovaná 32 hodin a dvě sestry 22 hodin.

V ČR jsme třeba pomáhali nalézt pachatele závažné trestné činnosti v prostředí autobusového a vlakového nádraží velkého města, po 12 hodinách od spáchání trestného činu.

Chci hlavně apelovat na každého: aby nás do zásahu povolávali co nejdříve. Drahá je doslova každá minuta, a čím dříve nás zavolají, tím je větší šance na úspěšný zásah!

Co když se budu chtít se svým psem přidat k vám do výcviku – co musí umět? Někou základní poslušnost?

Čím víc je pes vázaný na svého psovoda a čím v sobě má více poslušnosti, tím hůře samostatně pracuje. Nevyžadujeme tedy žádnou velkou poslušnost, ta je podle nás spíš na škodu. Dobrá je základní ovladatelnost a socializace.

K nám se hlásí jak lidé absolutně bez zkušeností, tak i zkušení psovodi, kteří se věnují i jiným disciplínám. Je v podstatě jedno, jestli přijdou se štěnětem, nebo se starším psem. Co je ale nutné, tak najít si v *Kalendáři akcí* na www.ibha.eu vhodnou událost, přihlásit se na ni a přijít. Všechno ostatní vyřešíme na prvním tréninku.

Jaké máš nejbližší plány do budoucna?

Kdo se podívá na náš *Kalendář akcí*, prakticky tam nenajde mnoho volných termínů. V rámci akademie máme osm tréninkových středisek – v České republice a na Slovensku, tréninky řeší dalších pět instruktorů, pořádáme společné tréninkové kempy, pro základní a mateřské školy organizujeme besedy na téma *Když se někdo ztratí*, připravujeme atesty, semináře se zahraničními instruktory...

No, a pak chystám i překvapení, které ale prozradím až později.

Tříletý pes "Pan Čokoláda" (celým jménem Choocolate Agent z Křivoklátských hvozdů), má složený Atest a od ledna 2019 jezdí ostré pátrací akce